

mit, Panteobligationerne som saadanne mangle. Jeg troer, at det er Fordringer, hvis Berettigelse man ikke vil være istand til at kunne benægte, og jeg troer, at man heller ikke vil kunne benægte, at Prioritetsobligationer ikke ere af den Bessaffenhed, at man af selve Obligationens Text er istand til at kunne see, hvilken Værdi denne Obligation dog egentlig involverer, hvilket tillige forudsætter en Undersøgelse af Pantet. Dette er en Sætning, der er saa almindelig anerkjendt, at den neppe behøver nærmere at udvikles, og det forekommer mig navnlig fuldstændig iøinefaldende, naar Taler er om at modtage Prioritetsobligationer, byggede paa en Taxationsforretning. Det vil jo være det ærede Medlem bekendt, at disse kunne være mere eller mindre paalidelige, og det er navnlig ikke Rigsdagen ubekjendt, at der har været Taxationsforretninger, hvis Upaalidelighed har medført ikke ganske ubetydelige Tab for Statskassen i Aar, som ikke ligge saa langt borte fra os. Men den ærede Forslagsstiller vil formeentlig sige mig: ja, det erkjender jeg, og derfor har jeg heller ikke knyttet mit Forslag til Taxationer, men jeg har taget Hartkornet, idet jeg forudsatte, at det maatte anses for saa paalideligt, at der ikke kunde være Spørgsmaal om, at en Obligation, tagen til 1,000 Rd. pr. Tønde Hartkorn, jo maatte være ubetinget sikker. Jeg troer, den ærede Forslagsstiller i saa Henseende ikke er ganske correct. Jeg skal ikke opholde mig ved den almindelige Beklagelse over, at Hartkornet ikke i og for sig giver nogen Maalestof for en Eiendoms Værdi. Der er jo imidlertid Tilfælde, hvor dette med fuld Føie kan siges, og hvor det altsaa, for at bedømme en Panteobligations Værdi, vilde være nødvendigt at anstille en Undersøgelse om Pantets Bessaffenhed, og det er jo allerede i og for sig tilstrækkeligt, at der kan findes saadanne Tilfælde, thi deraf følger jo, at man bliver nødt til at undersøge Obligationens Værdi for at see, om ikke et saadant Tilfælde skulde foreligge. Det kan jo vel være, at man til Slutningen kommer til den Overbevisning, at Obligationen er fuldkommen god, fordi Pantet er paalideligt, men det er Noget, som man

ikke kan see af selve Obligationen. En Undersøgelse er altsaa allerede af denne Grund nødvendig; men selv om man ubetinget kunde sige, at Hartkornet nogenlunde svarer til Eiendommens virkelige Værdi, gives der dog en heel Deel andre Forhold, der i høieste Grad gjøre en Taxation af en Eiendom alene efter Hartkornet usikker. I saa Henseende skal jeg ikke paaberaabe mig de vistnok sjældent forekommende Tilfælde, men som dog kunne komme for, at Jorden kan blive tagen bort fra Hartkornet ved Dversvømmelse, ved Vandflod, ved Sandflugt osv.; saadanne Tilfælde kendes overmaade godt, men de ere ganske vist ikke almindelige. Hvad der derimod ikke turde være ualmindeligt, er, at en Eiendom saaledes kan være velsignet med Hartkorn, at den har mere, end den efter sin Bessaffenhed og i Forhold til andre Eiendomme burde have, og skjøndt jeg i dette Dieblit ikke seer mig istand til at opvise saadanne Exempler under den nye Matriculs Herredomme, skal jeg som Noget, der dog ligger meget nær, da det er forefaldet i min Praxis i den seneste Tid, nævne, at forholdsviis ubetydelige Skove, nemlig de nordfalsterste Skovdistricter, ere belagte med 68 Tdr. Ager og Engs Hartkorn, uden at det har været mig muligt at oplyse, hvorledes det er skeet; det var imidlertid en Kjendsgjerning, som man maatte respectere. Forsaavidt man altsaa vil recurrere til den gamle Matricul, — og i saa Henseende er den nye maastee ikke stort bedre end den gamle — er der ganske vist skeet Feiltagelser, Compromiser og deslige, hvorved Eiendommene have faaet mere Hartkorn, end de skulde have, og jeg skal fra den gamle Matricul paavise et Exempel, for hvis Paalidelighed jeg indestaaer, da det er faldet indenfor min egen Erfaring, idet nemlig en Byes Gaarde efter den gamle Matricul vare ansatte til over 10 Tdr. Hartkorn, medens dette efter den nye Matricul for dem alle tilsammen blev nedsat til 6 Tdr. Hvis de Herter nu ville sige, at disse Tilfælde kun ere Undtagelser, saa ere de dog netop som saadanne tilstrækkelige til at begrunde Nødvendigheden af en Undersøgelse af Pantet, for at see, om ikke en saadan Undtagelse skulde være tilstede. Men derhos er der andre Forhold,